

Таким чином, модель вибіркової децентралізації дозволить забезпечити поступовий «м'який» перехід існуючої на певний момент часу системи державного управління регіональним розвитком у стан обмежених функцій та можливостей регулюючого впливу. Кожному наступному етапу збільшення кількості регіонів з високим рівнем децентралізації влади передуватиме стадія врівноваження та адаптації загальнодержавної соціально-економічної системи до нової управлінської конфігурації.

Список літератури:

1. Грінченко Ю.Л. Вплив інституційного фактору на структуру та ефективність економічної політики ЄС : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. екон. наук : спец. 08.05.01 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / Ю.Л. Грінченко. – Київ, 2003. – 16 с.
2. Європейська Хартія місцевого самоврядування : (текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Реформування державного управління регіональним розвитком: стан, проблеми, перспективи / [аналіт. доп. / ред. С.О. Біла]. - К. : НІСД, 2012. – 56 с.
4. Соболев Р.Г. Регіональне управління економічними процесами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Р.Г. Соболев. – Харків, 2005. – 22 с.
5. Федів І.О. Міжбюджетні взаємовідносини в період трансформації суспільства в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та. наук з держ.упр. : спец. 25.00.05 «Галузеве управління» / І.О. Федів. – Київ, 2002. – 20 с.

КЛАСИФІКАЦІЯ РЕЙТИНГІВ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ

*Боднарук І.Л., стажист-викладач кафедри «Землепорядкування та кадастру»,
Івано-Франківський національний університет нафти і газу,
аспірант кафедри економічної кібернетики,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

На сучасному етапі з швидким динамічним розвитком всіх сфер суспільства, рейтинги використовуються в досить різноманітних напрямках: економіка, екологія, фінанси, політика, культура, соціологія. Рейтинги є загальноприйнятим в усьому світі інструментом для комплексної оцінки стану систем. Таким чином, метою створення рейтингу є сприяння обґрунтуванню та розробці відповідного управлінського рішення, що дозволяє вважати рейтинги основою управлінських процесів.

Вітчизняні та зарубіжні науковці для визначення сутності поняття «рейтинг» використовують 10 категорій: оцінка, характеристика, система, показник, метод, встановлення, процес, розподілення, інструмент, прогноз. Таке різноманіття

нерівнозначних термінів свідчить про те, що вчені не дійшли єдиного висновку щодо визначення сутності рейтингів.

В українській економіці використання рейтингових оцінок ще не знайшло належного розуміння і розвитку, і господарюючим суб'єктам необхідно надавати цілеспрямовану увагу цим процесам при широкій підтримці з боку держави, оскільки без кваліфікованого вирішення такого роду питань дуже важко забезпечити стійкий розвиток економічних процесів. Необхідно відзначити, що найсприйнятливішими до рейтингових технологій виявилися фінансова сфера нашої країни, перш за все її банківський сектор, і страхові компанії [1], а також частина промислової сфери, яка об'єднує великі корпорації, для яких актуальною є задача визначення рейтингу корпоративного управління [4].

Як наголошувалося вище, мета рейтингового управління залежить від користувача рейтингової інформації і визначає вибір інформаційного простору процесу рейтингування і спосіб отримання рейтингової оцінки. Існує два основні способи побудови рейтингів [2-3]:

- складання єдиного рейтингу, який рангує всі об'єкти згідно комплексного показника порівняння (локального критерію, загальному балу, або латентного показника);
- складання категорій (класів, груп, сегментів), усередині яких може використовуватись рангування як поодиночі, так і за декількома ознаками.

Перший спосіб переважно використовується при кількісному аналізі, коли оціночна система формується на основі декількох кількісних показників, внаслідок чого за допомогою заданої метрики об'єкти однозначно рангуються в порядку зростання (спадання) рейтингового числа. При використанні даного способу завжди можна вказати, якому з порівнюваних об'єктів можна надати перевагу.

Другий спосіб побудований на іншому принципі. Спочатку передбачається, що в силу, деяких причин не можна явно виявити переваги щодо кожного об'єкту по відношенню до всіх із збереженням властивості транзитивності. Тоді проводиться розподіл досліджуваної сукупності на групи на основі роботи експертної групи, або за допомогою застосування до кількісних даних процедури класифікації. Даний підхід в цьому відношенні є більш гнучким, оскільки дозволяє здійснювати аналіз різного виду об'єктів. Крім того, при формуванні мети управління користувач повинен визначити: яка роль рейтингових оцінок в конкретному контексті досліджень; які структури проводять рейтингові оцінки, ступінь довіри до них, які методи і зворотні зв'язки в цих процесах діють, забезпечуючи їх достовірність; яка роль рейтингових оцінок в постановці питань про подальше вдосконалення початкової інформації, що використовується в господарській діяльності; який інструментарій використовується в розробці і побудові рейтингових рядів. Проведений аналіз змістовних ознак, які властиві рейтингуванню дозволив розробити наступну їх класифікацію (див. рис.).

Таким чином, для формування мети рейтингового управління залежить від: суб'єкта рейтингового управління, який зумовлює клас рейтингового управління; типу рейтингу; способу отримання рейтингової оцінки.

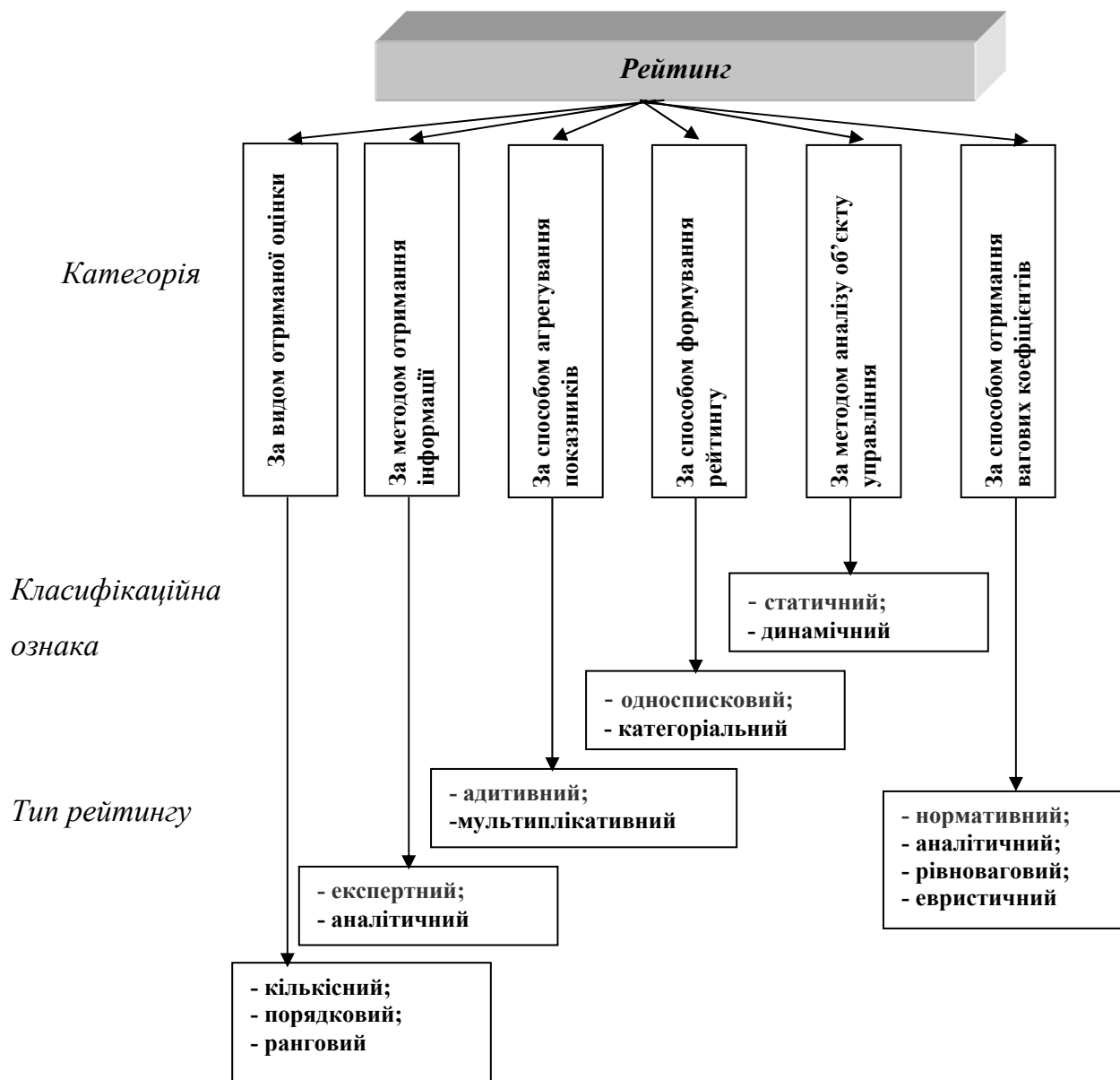

Рис. Класифікація рейтингів

Джерело: побудовано автором

Список літератури:

1. Концепція створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2004 р. N 208.

2. Логвиненко Ю.Л. Суть рейтингування підприємств та його значення в ринкових умовах / Ю.Л. Логвіненко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління. – 2009. – № 640. – С. 319 – 327.

3. Афанасенко М.В. Рейтингова оцінка діяльності банків та їх підрозділів: автореф. дис. канд. ек. наук: спец. 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит»: / М.В. Афанасенко; Харківський національний економічний університет. – Харків, 2012. – 23 с.

4. Ларіна О.Г. Моделювання рейтингового управління економічними системами: автореф. дис. канд. ек. наук : спец. 08.00.02 – «Світове господарство і

міжнародні економічні відносини»: / О.Г. Ларіна; ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – Київ, 2013. – 22 с.

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

Диха М.В., д.е.н, доцент, професор кафедри економіки підприємства і підприємництва;

Щепінська К.М., студент факультету економіки і управління, Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна

Характерними рисами господарської діяльності підприємств на сучасному етапі є її складність, багатогранність, динамізм, зростаючий рівень конкуренції, вплив непередбачуваних факторів глобалізації. Однією з найважливіших проблем при здійсненні господарської діяльності в умовах мінливого зовнішнього середовища є проблема управління витратами.

Рівень витрат багато в чому визначає розмір прибутку і рентабельність підприємства, ефективність його господарської діяльності. Зниження і оптимізація витрат є одним з основних напрямків удосконалювання економічної діяльності кожного підприємства.

У сучасних умовах господарювання особливої актуальності в управлінні витратами набуває вирішення таких завдань: врахування інтересів усіх учасників бізнесу, розширення горизонтів та глибини аналізу, можливість оцінювання та моделювання операційних ризиків тощо. Тому розробка ефективної системи управління витратами виробництва знижує можливість негативного впливу випадкових явищ на діяльність підприємства, дозволяє вчасно передбачити дію негативних впливів та розробити попереджуючі заходи по зниженню їх впливу на витрати виробництва.

Проблеми розробки інструментів управління витратами на підприємствах тривалий час досліджуються зарубіжними та вітчизняними вченими. Значну увагу проблемам управління витратами присвячено у наукових працях І. Білоусової і М. Чумаченка [1], Ф. Бутинця [2], М. Грещака і О. Коцюби [3], К. Друрі [4]. Проблеми виміру та оцінки витрат, результатів праці розглянуто в колективній праці за редакцією В. Нижника і М. Ніколайчука [6]; у роботі П. Фрідмана [8] запропоновано шляхи контролю витрат і фінансових результатів у процесі аналізу якості продукції.

Практика господарювання на вітчизняних підприємствах свідчить, що витрати сьогодні є суто об'єктом обліку, тоді як ринкові умови господарювання вимагають обов'язкового розгляду їх як об'єкта управління. Оптимізація рівня виробничих витрат повинна розглядатися як основа їх успішного функціонування, яка буде здатна